

Sygnatura akt I Ns 1047/13

POSTANOWIENIE

Dnia, 08 maja 2014r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Ewa Przychodzka**

Protokolant Beata Wolny

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r.

przy udziale stron:

wnioskodawcy **A. M. i B. S.**

uczestnicy postępowania **A. N., P. M., S. K. O. K. w G.D. Windykacji i (...)**

na rozprawie rozpoznał sprawę

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

postanawia

I. zatwierdzić uchylenie się przez A. M. od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 26.11.2011 r. E. M. i przyjąć oświadczenie o odrzuceniu spadku;

II. zatwierdzić uchylenie się przez B. Ś. od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 26.11.2011 r. E. M. i przyjąć oświadczenie o odrzuceniu spadku;

III. każda ze stron ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie;

Z./

- kal. 21 dni

8.05.2014r.

I Ns 1047/13

UZASADNIENIE

A. M. wniósł o zatwierdzenie przez sąd uchylenia się przez niego od skutków nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po E. M. zmarłym 26.11.2011 r. wskazując, że według jego wiedzy ojciec nie posiadał żadnego majątku i dlatego też po śmierci ojca nie zostało przeprowadzone postępowanie spadkowe. Wnioskodawca nie wiedział też

o zaciągniętym kredycie oraz istnieniu długu – a dowiedział się o nim dopiero od Kancelarii Prawnej reprezentującej wierzyciela.

Taki sam wniosek złożyła także B. Ś. i obie te sprawy zostały połączone postanowieniem z dnia 24.04.2014 r. do wspólnego rozpoznania.

Uczestnik postępowania, S. K. O. K.W.w G., wniósł o nie zatwierdzenie uchylecia się od skutków prawnych A. M.i B. Ś.niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Swoje stanowisko uzasadniał tym, iż ze złożonego przez wnioskodawców wniosku nie wynika, aby podjęli oni jakiegokolwiek czynności zmierzające do ustalenia co wchodzi w skład masy spadkowej po E. M., a co za tym idzie, wnioskodawcy nie pozostawali w błędzie co do stanu majątku zmarłego, tylko nie zachowali należytej staranności w jego ustaleniu, co zdaniem uczestnika postępowania wyklucza możliwość zastosowania art. 1019 kc.

Pozostali uczestnicy postępowania nie zajęli stanowiska.

W toku postępowania dowodowego u s t a l o n o n a s t ę p u j ą c y s t a n f a k t y c z n y:

A. M., ojciec wnioskodawców, zmarł 26.11.2011 r. Ostatnio stale zamieszkiwał w O., gm. T.. Nie toczyło się jeszcze postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po A. M..

Spadkodawca w chwili śmierci zamieszkiwał ze swoim synem i jednocześnie bratem wnioskodawców, uczestnikiem postępowania P. M.. Wnioskodawca A. M., mieszkał w pobliżu ojca

i pozostawał z nim w bliskich kontaktach, jednakże o kredycie zaciągniętym przez ojca nie wiedział. Ani P. M., ani ojciec A. M. nie poinformowali go, o tym, że 1,5 miesiąca przed śmiercią spadkodawca zaciągnął kredyt w (...).

Wnioskodawczyni B. Ś. zamieszkuje na stałe w Niemczech, informacje o śmierci ojca otrzymała od siostry A. N. za pośrednictwem sms-a. Kontaktowała się ze ojcem A. M. telefonicznie, ale nie wiedziała o zaciągniętych przez niego zobowiązaniach.

P. M., także po śmierci spadkodawcy nie poinformował wnioskodawców o zaciągniętych przez niego krótko przed śmiercią zobowiązaniach finansowych.

Wnioskodawcy po śmierci ojca przeprowadzali postępowania spadkowego, uznając, że ojciec nie posiada żadnych nieruchomości oraz majątku oprócz renty i nie pozostawił po sobie także długów.

/dowód:

zeznania wnioskodawcy – k. 31 - 32;

zeznania wnioskodawczyni – k. 32;

O istnieniu długów spadkowych spadkobiercy dowiedzieli się z wezwań wysyłanych do nich przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową.

/dowód:

zeznania wnioskodawcy – k. 31 - 32;

W dniu 24.04.2014 r. A. M. i B. Ś. złożyli oświadczenia, że odrzucają spadek po ojcu.

/dowód:

oświadczenia wnioskodawców -k. 32;

Sąd zważył:

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie w istocie zostały poczynione wyłącznie w oparciu o zeznania wnioskodawców, ale też brak było jakichkolwiek wniosków co do uzupełnienia tego materiału. Należy także wskazać, że treść złożonych

zeznań - które Sąd ocenił jako spójne i wiarygodne - oraz ich wzajemne uzupełnianie się, daje pełne podstawy do dokonania ustaleń na ich podstawie.

Mając powyższe na uwadze, kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było to, czy niezłożenie przez spadkobierców zmarłego w przepisany terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku w terminie wskazanym w przepisie art. 1015 § 1 kc z powodu błędu co do przedmiotu spadku rodzi możliwość zatwierdzenia przez Sąd oświadczeń o odrzuceniu spadku.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 30.06.2005r. (sygn. IV CK 799/04 OSNC 2006/5/94, Biul.SN 2005/11/12, M.Prawn. 2006/16/881, LEX nr 159101) „podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zdanie pierwsze i § 2 kc). Błędem takim nie jest nieznanomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustaleniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego”.

Na wstępie rozważań przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że samo oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest jednostronną czynnością prawną, do której mają zastosowanie przepisy o wadach takiego oświadczenia woli. Zgodnie z art. 1019 § 2 kc uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku złożone pod wpływem błędu dotyczy sytuacji, w której spadkobierca uchyla się nie od skutków prawnych swego oświadczenia, lecz od skutków biernego zachowania się, czyli niezłożenia oświadczenia. W takim też przypadku skuteczne uchylenie się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie powoduje wyłączenie działania fikcji prostego przyjęcia spadku wynikającej z art. 1015 § 2 kc. Błąd, który ma być podstawą uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, może stanowić błąd prawnie doniosły, czyli musi dotyczyć treści czynności prawnej oraz musi być istotny.

W rozstrzyganej sprawie Sąd uznał, że zgodnie z twierdzeniami wnioskodawców ich błąd, co do przedmiotu spadku tj. istnienia długu spadkowego, po zmarłym spadkodawcy w wyniku którego zaniechali złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku był błędem istotnym co do treści czynności prawnej. Jednakże w żaden sposób uchylenie takie nie jest możliwe, jeżeli brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego jest wynikiem braku staranności spadkobierców.

Takiego zarzutu, braku staranności, nie można jednak postawić żadnemu z wnioskodawców. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w cyt. wcześniej postanowieniu z 30.06.2005 r. (IV CK 799/04) brak wiedzy o rzeczywistym stanie spadku może być powodem pozwalającym na skuteczne uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Błąd ten musi być jednak usprawiedliwiony okolicznościami sprawy.

W tym zaś zakresie należy wskazać, że wnioskodawcy utrzymywali regularne kontakty z ojcem, a mimo to nigdy nie poinformował on ich o tym, aby zaciągnął jakiś kredyt. Ze spadkodawcą na stałe zamieszkiwał brat wnioskodawców – P. M., który także nie powiedział wnioskodawcom o fakcie zaciągnięcia przez ojca kredytu w (...), o którym sam zapewne wiedział, gdyż zajmował się ojcem i dysponował środkami finansowymi z jego renty, tym samym wprowadził wnioskodawców w błąd co do stanu spadku .

W żaden zatem sposób nie można uznać zachowania wnioskodawców za lekkomyślne i charakteryzujące się niezachowaniem należytej staranności w dowiedzeniu się o stanie spadku. Wnioskodawcy, mieli świadomość, że mogą odpowiadać za skutki związane z zawieraniem za życia ojca umowami rodzącymi zobowiązania finansowe, ale nie wiedzieli o ich istnieniu, gdyż zostali co do tego faktu wprowadzeni w błąd.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o dyspozycję art. 1019 § 3 kc orzeczono jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach ma swoje uzasadnienie w art. 520 § 1 kpc, zgodnie z którym każda ze stron ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, gdyż w okolicznościach niniejszej sprawy brak było przesłanek do innego rozstrzygnięcia i obciążenia kosztami któregośkolwiek z uczestników postępowania.